

“ZAMONAVIY TA’LIMDA SUN’IY INTELLEKTNI QO‘LLASHNING ISTIQBOLLARI VA MUAMMOLARI” XALQARO ILMIY-AMALIY ANJUMAN 22-23-MAY 2026-YIL MAKTABGACHA TA’LIMDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARNING O‘RNI.

Toshmurodova Durdona Farxod qizi

Maktabgacha ta’lim yo‘nalishi talabasi

Toshova Shaxnoza Tojinorovna

Termiz iqtisodiyot va servis universiteti

“Maktabgacha va boshlang‘ich ta’lim nazaryasi” kafedrası o‘qituvchisi

***Annotatsiya** Ushbu maqolada maktabgacha ta’lim jarayonida raqamli texnologiyalarning o‘rni va ahamiyati yoritilgan. Unda interaktiv vositalar, ta’limiy ilovalar va multimedia texnologiyalarining bolalar aqliy, ijodiy hamda mantiqiy rivojlanishiga ta’siri tahlil qilinadi. Shuningdek, raqamli texnologiyalardan samarali foydalanishda tarbiyachi va ota-onalarning roli ham muhim ekani ta’kidlanadi. Maqolada bolalarda raqamli savodxonlikni erta yoshdan shakllantirishning ijobiy jihatlari va ehtiyotkorlik bilan yondashish zarurligi haqida xulosalar berilgan.*

***Kalit so‘zlar:** Maktabgacha ta’lim, raqamli texnologiyalar, interaktiv ta’lim, multimedia, ta’limiy ilovalar, aqliy rivojlanish, ijodkorlik, raqamli savodxonlik, tarbiyachi, ota-ona nazorati.*

***Аннотация.** В данной статье рассматривается роль и значение цифровых технологий в процессе дошкольного образования. Анализируется влияние интерактивных инструментов, образовательных приложений и мультимедийных технологий на умственное, творческое и логическое развитие детей. Также подчеркивается важная роль педагогов и родителей в эффективном использовании цифровых технологий. В статье делаются выводы о положительных аспектах формирования цифровой грамотности у детей с раннего возраста и необходимости бережного подхода.*

***Ключевые слова:** дошкольное образование, цифровые технологии, интерактивное образование, мультимедиа, образовательные приложения, интеллектуальное развитие, креативность, цифровая грамотность, педагог, родительский контроль.*

***Abstract** This article discusses the role and importance of digital technologies in the process of preschool education. It analyzes the impact of interactive tools, educational applications and multimedia technologies on the mental, creative and logical development of children. It also*

“ZAMONAVIY TA’LIMDA SUN’IY INTELLEKTNI QO‘LLASHNING ISTIQBOLLARI VA MUAMMOLARI” XALQARO ILMIY-AMALIY ANJUMAN 22-23-MAY 2026-YIL

emphasizes the important role of educators and parents in the effective use of digital technologies. The article draws conclusions about the positive aspects of forming digital literacy in children from an early age and the need for a careful approach.

Keywords: *Preschool education, digital technologies, interactive education, multimedia, educational applications, intellectual development, creativity, digital literacy, educator, parental control.*

Kirish Bugungi globallashuv va raqamli texnologiyalar jadal rivojlanayotgan davrda ta’lim tizimi ham tubdan o‘zgarib bormoqda. Ayniqsa, maktabgacha ta’lim bosqichi bolalarning shaxs sifatida shakllanishida eng muhim davr hisoblanadi. Chunki aynan shu davrda bolalarda asosiy bilimlar, ko‘nikmalar, nutq, tafakkur hamda ijtimoiy munosabatlar shakllanadi. Shu sababli ta’lim jarayonini yanada samarali va qiziqarli qilishda zamonaviy raqamli texnologiyalarning o‘rni tobora ortib bormoqda. Raqamli texnologiyalar, jumladan interaktiv doskalar, kompyuter dasturlari, mobil ilovalar, multimedia vositalari va ta’limiy o‘yinlar maktabgacha yoshdagi bolalarning diqqatini jalb qilish va ularning o‘qishga bo‘lgan qiziqishini oshirishga xizmat qiladi. An’anaviy usullarga nisbatan raqamli vositalar bolalarga ma’lumotni ko‘rish, eshitish va amaliy faoliyat orqali o‘zlashtirish imkonini beradi. Bu esa ularning xotirasi va mantiqiy fikrlash qobiliyatini rivojlantirishga ijobiy ta’sir ko‘rsatadi. Shuningdek, raqamli texnologiyalar ta’lim jarayonini individuallashtirish imkonini ham beradi. Har bir bolaning qiziqishi, qobiliyati va o‘zlashtirish tezligi turlicha bo‘lganligi sababli, raqamli vositalar orqali ularga moslashtirilgan topshiriqlar berish mumkin. Bu esa ta’lim samaradorligini oshiradi va bolalarning o‘ziga bo‘lgan ishonchini mustahkamlaydi. Biroq, raqamli texnologiyalardan foydalanishda me’yorni saqlash va ularni to‘g‘ri yo‘naltirish juda muhimdir. Chunki ortiqcha ekran vaqti bolalarning sog‘lig‘i va ijtimoiy rivojlanishiga salbiy ta’sir ko‘rsatishi mumkin. Shu sababli tarbiyachi va ota-onalar nazorati ostida texnologiyalardan oqilona foydalanish zarur hisoblanadi.

Tahlil va natijalar Maktabgacha ta’lim jarayonida raqamli texnologiyalardan foydalanish amaliyoti shuni ko‘rsatadiki, bu vositalar bolalarning bilim olish jarayonini sezilarli darajada faollashtiradi va samaradorlikni oshiradi. Tahlillar natijasida aniqlanishicha, interaktiv ta’lim vositalari qo‘llanilgan guruhlarda bolalarning diqqatni jamlash darajasi an’anaviy usullarga nisbatan yuqoriroq

“ZAMONAVIY TA’LIMDA SUN’IY INTELLEKTNI QO‘LLASHNING ISTIQBOLLARI VA MUAMMOLARI” XALQARO ILMIY-AMALIY ANJUMAN 22-23-MAY 2026-YIL

bo‘lgan. Ayniqsa, rangli animatsiyalar, ovozli topshiriqlar va o‘yin shaklidagi mashg‘ulotlar bolalarda mavzuga nisbatan qiziqishni kuchaytirgan. Shuningdek, raqamli texnologiyalar bolalarning nutq rivojlanishiga ham ijobiy ta‘sir ko‘rsatadi. Ovozli mashqlar, to‘g‘ri talaffuzni o‘rgatuvchi dasturlar va interaktiv ertaklar orqali bolalar so‘zlarni tezroq eslab qolishadi hamda ularni to‘g‘ri talaffuz qilish ko‘nikmasini rivojlantiradilar. Bu jarayon bolalarning lug‘at boyligini kengaytirishga ham yordam beradi. Tahlillar shuni ham ko‘rsatadiki, raqamli vositalar bolalarning mantiqiy fikrlash va muammolarni hal qilish qobiliyatini rivojlantirishda muhim rol o‘ynaydi. Masalan, mantiqiy o‘yinlar va topshiriqlar bolalarni mustaqil fikrlashga, sabab-oqibat bog‘liqligini tushunishga hamda tezkor qaror qabul qilishga o‘rgatadi. Natijada bolalarda intellektual faollik darajasi oshadi. Bundan tashqari, raqamli texnologiyalar yordamida ta‘lim jarayonini individuallashtirish imkoniyati yaratiladi. Har bir bolaning o‘zlashtirish tezligi va qobiliyati inobatga olingan holda, ularga mos topshiriqlar berilganda, o‘zlashtirish samaradorligi sezilarli darajada oshadi. Bu esa bolalarning o‘ziga bo‘lgan ishonchini mustahkamlashga xizmat qiladi. Olingan natijalar shuni ko‘rsatadiki, raqamli texnologiyalardan oqilona va maqsadli foydalanilgan hollarda bolalarning umumiy rivojlanish darajasi yaxshilanadi. Ular nafaqat bilim olishga qiziqadi, balki mustaqil fikrlash, ijodkorlik va jamoada ishlash ko‘nikmalarini ham rivojlantiradi. Biroq tahlillar davomida ayrim cheklovlar ham aniqlangan. Jumladan, texnologiyalardan ortiqcha foydalanish bolalarda jismoniy faollikning kamayishiga va real muloqot ko‘nikmalarining sustlashishiga olib kelishi mumkin. Shu sababli, raqamli ta‘lim vositalarini an‘anaviy o‘yinlar va jonli muloqot bilan uyg‘unlashtirish muhim hisoblanadi.

Xulosa Xulosa qilib aytganda, maktabgacha ta‘lim tizimida raqamli texnologiyalardan foydalanish bugungi kunda ta‘lim jarayonini modernizatsiya qilishning muhim yo‘nalishlaridan biri hisoblanadi. Chunki zamonaviy texnologiyalar bolalarning yosh xususiyatlariga mos ravishda bilimlarni qiziqarli, tushunarli va interaktiv shaklda yetkazish imkonini beradi. Bu esa ularning ta‘lim jarayoniga bo‘lgan qiziqishini oshirib, faol ishtirok etishiga yordam beradi. Tahlillar shuni ko‘rsatadiki, raqamli vositalar yordamida tashkil etilgan mashg‘ulotlar bolalarning aqliy rivojlanishiga ijobiy ta‘sir ko‘rsatadi. Xususan, interaktiv o‘yinlar, multimedia materiallari va ta‘limiy ilovalar orqali bolalarda diqqatni jamlash, xotira, mantiqiy fikrlash va ijodkorlik kabi muhim ko‘nikmalar shakllanadi. Shu bilan

“ZAMONAVIY TA’LIMDA SUN’IY INTELLEKTNI QO‘LLASHNING ISTIQBOLLARI VA MUAMMOLARI” XALQARO ILMIY-AMALIY ANJUMAN 22-23-MAY 2026-YIL

birga, bolalarning nutq rivojlanishi ham faollashadi, ular yangi soʻzlarni tezroq oʻzlashtirib, toʻgʻri talaffuz qilishni oʻrganadilar. Bundan tashqari, raqamli texnologiyalar taʼlim jarayonini individuallashtirish imkonini beradi. Yaʼni har bir bolaning qobiliyati, qiziqishi va oʻzlashtirish tezligiga qarab mos topshiriqlar berish mumkin. Bu esa bolalarning oʻz imkoniyatlarini toʻliq namoyon etishiga, oʻziga ishonchining oshishiga va taʼlimga boʻlgan motivatsiyasining kuchayishiga olib keladi. Shu bilan birga, raqamli texnologiyalardan foydalanishda ehtiyotkorlik va meʼyorni unutmaslik lozim. Ekran oldida ortiqcha vaqt oʻtkazish bolalarning sogʻligʻiga, xususan koʻrish qobiliyatiga hamda ularning ijtimoiy muloqot koʻnikmalariga salbiy taʼsir koʻrsatishi mumkin. Shuning uchun raqamli taʼlim vositalarini anʼanaviy oʻyinlar, jonli muloqot va harakatli mashgʻulotlar bilan uygʻunlashtirish muhim ahamiyatga ega. Yana bir muhim jihat shuki, bu jarayonda tarbiyachilar va ota-onalarning roli juda katta. Ular bolalarning raqamli texnologiyalardan toʻgʻri va xavfsiz foydalanishini nazorat qilishi, ularga mos va foydali kontent tanlab berishi lozim. Aks holda, texnologiyalarning ijobiy taʼsiri kamayib, salbiy oqibatlar yuzaga kelishi mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Oʻzbekiston Respublikasi “Taʼlim toʻgʻrisida”gi Qonuni. – Toshkent, 2020.
2. Oʻzbekiston Respublikasi “Maktabgacha taʼlim va tarbiya toʻgʻrisida”gi Qonuni. – Toshkent, 2019.
3. Mirziyoyeva Sh. Maktabgacha taʼlim tizimini rivojlantirish masalalari. – Toshkent: Oʻqituvchi, 2021.
4. UNESCO. *Early Childhood Care and Education Report*. – Paris, 2022.
5. UNICEF. *Digital Learning in Early Childhood Education*. – New York, 2021.
6. Begimqulov U.Sh. Taʼlimda axborot texnologiyalari. – Toshkent: Fan, 2020.
7. Karimov A.A. Zamonaviy pedagogik texnologiyalar. – Toshkent: Noshir, 2019.